

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z PRZYRODY W KLASIE IV SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. JANA BRZEC HWY W ROGOWIE

I. Cele edukacyjne.

Celem nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej jest:

- * rozbudzanie zainteresowań przyrodą ,światem , jego różnorodnością, bogactwem i pięknem,
- * rozwijanie umiejętności prowadzenia obserwacji i pomiarów, analizy, uogólniania i wnioskowania,
- * kształcenie rozumienia zjawisk i przemian zachodzących w przyrodzie, pozwalających na podejmowanie codziennych decyzji,
- * rozwijanie wrażliwości ekologicznej,
- * kształtowanie postaw dążących do zachowania równowagi w środowisku, zakłóconej działalnością człowieka,
- * nabywanie umiejętności interpretowania zjawisk przyrodniczych oraz dostrzegania związków przyczynowo-skutkowych,
- * poznanie najbliższego środowiska i specyfiki swojego regionu,
- * kształtowanie postaw związanych z tożsamością kulturową regionu,
- * przygotowanie do wyszukiwania potrzebnych informacji z różnych źródeł,
- * kształcenie umiejętności w zakresie czytania ze zrozumieniem, komunikowania się, współpracy i działania w grupie,
- * nabywanie umiejętności świadomego kierowania własnym rozwojem,
- * przygotowanie do właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające zdrowiu i życiu.

II. Zasady oceniania

1. Na początku roku szkolnego uczniowie (na pierwszych lekcjach) i rodzice (na zebraniu) zostają zapoznani z przedmiotowym systemem oceniania z przyrody i z wymaganiami edukacyjnymi na poszczególne oceny.
2. Ocenianie form aktywności odbywa się na bieżąco i jest podawane do wiadomości ucznia poprzez wpisanie do zeszytu przedmiotowego.
3. Rodzice informowani są o postępach i osiągnięciach swoich dzieci podczas zebrań klasowych w formie ustnej i pisemnej lub podczas spotkań indywidualnych na terenie szkoły.
4. Uczeń ma obowiązek punktualnego i systematycznego przychodzenia na zajęcia przyrody.
5. Na lekcje przyrody uczeń jest zobowiązany przynosić: podręcznik, zeszyt przedmiotowy oraz przybory do pisania.
6. Uczeń jest oceniany systematycznie.
7. Oceny wystawiane przez nauczyciela są jawne.
8. **Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien się dalej uczyć.**

9. Sposoby oceniania sprawdzanej wiedzy i umiejętności:

• *Sprawdziany (waga 4)*

- Po zrealizowaniu partii materiału uczeń pisze sprawdzian . Jego termin ustala nauczyciel razem z uczniami co najmniej tydzień wcześniej zapisuje w dzienniku lekcyjnym, uczniowie notują termin w zeszyt przedmiotowym.
- Sprawdzian jest poprzedzony lekcją powtórzeniową.
- Udział w sprawdzianie jest obowiązkowy.
- Jeżeli uczeń z powodu usprawiedliwionej nieobecności nie napisał sprawdzianu, przystępuje do zaliczenia materiału w innym, uzgodnionym z nauczycielem terminie.
- sprawdzian powinna/powinien być sprawdzony i oddany do wglądu uczniom i rodzicom w nieprzekraczalnym terminie 2 tygodni.

• *Kartkówki(waga 3)*

- Uczeń zobowiązany jest do przygotowywania się do każdej lekcji, sprawdzenie wiadomości i umiejętności **z ostatnich trzech tematów** może mieć formę odpowiedzi ustnej lub kartkówki . W wypadku nieobecności ucznia na kartkówce zostanie ona zmieniona na odpowiedź ustną.
- Dopuszczalne jest dobrowolne zgłoszenie chęci udzielenia odpowiedzi ustnej.
- Podczas odpowiedzi ustnych ocenie podlega:
 - a. poprawność merytoryczna,
 - b. samodzielność odpowiedzi,
 - c. umiejętność poprawnego wnioskowania, sposób, a przede wszystkim jakość, jasność i precyzyjność formułowania myśli;

• *Praca na lekcji (waga2)*

- Dotyczy prac wykonywanych na lekcji przez uczniów samodzielnie bądź w grupach (praca z mapą konturową, rozwiązywanie kart pracy, praca z podręcznikiem) oraz bieżącej wiedzy zdobytej na lekcji. Za wykonane prace może otrzymać ocenę

10. Kryteria oceniania sprawdzianów/kartkówek:

OCENA	PROCENT UZYSKANYCH PUNKTÓW
1 (niedostateczny)	0 - 29 %
2 (dopuszczający)	30-49 %
3 (dostateczny)	50-69 %
4 (dobry)	70-89 %
5 (bardzo dobry)	90-99%
6 (celujący)	100%

Oceny bieżące ustala się w następującej skali:

- Niedostateczny -1
- Dopuszczający -2
- Dostateczny -3
- Dobry - 4
- Bardzo dobry -5
- Celujący -6

III. Częstotliwość oceniania

Forma aktywności	Częstotliwość w półroczu
Kartkówki	min. 1
sprawdziany	min. 1
Praca na lekcji	min. 1

IV. Kryteria uzyskiwania ocen śródrocznej i rocznej

- **Śródroczna i roczna ocena wystawiana jest zgodnie z zasadami zawartymi w WZO.**
- **Informacje nie ujęte w Przedmiotowych Zasadach Oceniania z przyrody zawarte są w WZO**

Zakres wymagań - klasa IV

I półrocze

Uczeń:

- wymienia ożywione i nieożywione składniki przyrody oraz wytwory działalności człowieka,
- wymienia cechy życia,
- omawia rolę zmysłów w poznawaniu przyrody,
- wymienia źródła wiedzy o przyrodzie,
- podaje przykłady wykorzystania zmysłów do prowadzenia obserwacji przyrodniczych,
- omawia sposoby poznawania przyrody,
- omawia przeznaczenie poszczególnych przyrządów ułatwiających obserwację przyrody (lupy, mikroskopu, lornetki, taśmy mierniczej),
- wymienia etapy doświadczenia,
- podaje różnice między eksperymentem, doświadczeniem, a obserwacją,
- opisuje przebieg linii widnokreśgu, wymienia nazwy kierunków głównych,
- omawia budowę kompasu,
- podaje nazwy głównych i pośrednich kierunków geograficznych,
- omawia sposoby wyznaczania kierunku północnego za pomocą Gwiazdy Polarnej oraz innych obiektów w otoczeniu,
- wyjaśnia, czym są plan i mapa,
- wyjaśnia, do czego służy skala mapy,
- wymienia elementy planu i mapy,
- wymienia rodzaje map,
- omawia sposoby orientowania planu i mapy.
- przestrzega zasad prawidłowego prowadzenia obserwacji i doświadczeń,
- przestrzega zasad współpracy w grupie,
- właściwie odnosi się do ożywionych i nieożywionych elementów przyrody,
- wykazuje się dokładnością podczas pracy,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć,
- wyjaśnia co to jest substancja,
- wymienia stany skupienia substancji,
- podaje przykłady przedmiotów wykonanych z substancji sprężystych, kruchych i plastycznych,
- omawia zmiany stanu skupienia wody,
- wymienia czynniki wpływające na zmianę stanu skupienia wody,
- opisuje pogodę, z uwzględnieniem jej składników,
- podaje nazwy przyrządów służących do pomiaru składników pogody,
- podaje przykłady zastosowania termometru w życiu codziennym,
- omawia pozorną wędrówkę Słońca w ciągu dnia,

- wyjaśnia zależności długości cienia od wysokości Słońca nad widnokretem,
- wymienia cechy pogody w różnych porach roku,
- opisuje zmiany zachodzące w przyrodzie w poszczególnych porach roku.
- postępuje zgodnie ze wskazaniami nauczyciela,
- dba o bezpieczeństwo własne i innych podczas wykonywania czynności przyrodnika (wybór miejsca do prowadzenia pomiarów i obserwacji, wykonywanie pomiarów i prowadzenie obserwacji),
- dba o bezpieczeństwo własne i innych podczas badania właściwości przedmiotów
- wykonanych z różnych substancji.
- wskazywanie w najbliższym otoczeniu przedmiotów wykonanych z substancji sprężystych, kruchych i plastycznych,
- konstruowanie prostych przyrządów służących do pomiaru składników pogody,
- pomiar składników pogody i odczytywanie wskazań poszczególnych przyrządów mierzących składniki pogody (termometr, barometr),
- prowadzenie dzienniczka obserwacji pogodowych,
- tworzenie mapy pogody i prognozy pogody dla własnej miejscowości,
- obserwacja widomej wędrówki Słońca w ciągu dnia,
- obserwacja długości cienia w ciągu dnia,
- obserwacja pogody i przyrody ożywionej w poszczególnych porach roku.
- wymienia cechy organizmów,
- przedstawia podział organizmów na królestwa,
- wymienia sposoby odżywiania się organizmów,
- omawia przystosowania organizmów do zdobywania pokarmu,
- podaje przykłady zależności pokarmowych między organizmami.
- wymienia nazwy roślin uprawianych w domu i w ogrodzie,
- wymienia nazwy zwierząt żyjących w domu i w ogrodzie.
- rozpoznaje poziomy organizacji życia (komórka, tkanka, organ lub narząd, organizm),
- wskazuje podobieństwa i różnice między organizmami,
- odróżnia organizmy samożywne od cudzożywnych, mięsożerne od roślinożernych,
- przedstawia graficznie proste łańcuchy pokarmowe
- prowadzi obserwacje wybranych zwierząt lub wybranego zwierzęcia,
- tworzy zielnik z roślin występujących w okolicach szkoły lub miejsca zamieszkania.
- obserwacja cech organizmów,
- obserwacje mikroskopowe komórek i tkanek; obserwacje narządów, układów narządów i organizmów na wybranych modelach,
- wskazywanie przystosowań budowy ciała różnych gatunków zwierząt do ich sposobu odżywiania się,
- graficzne przedstawianie zależności pokarmowych (łańcuchy pokarmowe),
- zakładanie oraz dokumentowanie uprawy roślin i hodowli zwierząt.
- mawia budowę i podstawowe funkcje układów: pokarmowego, krwionośnego,
- oddechowego, ruchu, nerwowego i rozrodczego,
- wymienia zasady higieny omawianych układów narządów,
- omawia rolę narządów zmysłów,

II półrocze

- wymienia podstawowe zasady ochrony zmysłów wzroku i słuchu,
- omawia zasady higieny narządów zmysłów,
- omawia zmiany zachodzące w organizmach podczas dojrzewania płciowego.
- przestrzega podstawowych zasad higieny poszczególnych układów narządów.
- wskazywanie na planszach (modelach lub własnych ciele) położenia narządów
- wchodzących w skład poszczególnych układów narządów,
- podaje przykłady organizmów (zwierząt, roślin, grzybów, bakterii) i wirusów negatywnie wpływających na zdrowie człowieka,
- wymienia drogi wnikania czynników chorobotwórczych do organizmu,
- podaje przykłady chorób zakaźnych i pasożytniczych,
- wymienia sposoby zapobiegania chorobom zakaźnym i pasożytniczym,
- omawia zasady postępowania w przypadku zarażenia się chorobami zakaźnymi i pasożytniczymi,
- omawia zasady prawidłowego odżywiania się,
- omawia podstawowe zasady dbałości o własne ciało (skórę, jamę ustną, włosy, paznokcie) i o ubranie,
- wyjaśnia, na czym polega zdrowy styl życia,
- podaje przykłady miejsc poza domem, w których należy zachować szczególną ostrożność,
- podaje przykłady substancji niebezpiecznych znajdujących się w domu,
- omawia zasady udzielania pierwszej pomocy (skaleczenie, oparzenie, użądlenie) ,
- podaje przykłady skutków uzależnień.
- przestrzega zasad dbałości o własne ciało i ubranie,
- przestrzega zasad zdrowego odżywiania się,
- uzasadnia, że uzależnienia mają negatywny wpływ na funkcjonowanie organizmu człowieka,
- wyjaśnia, dlaczego należy szanować życie każdego człowieka.
- wymienia naturalne i antropogeniczne elementy krajobrazu,
- wymienia rodzaje krajobrazu kulturowego,
- wymienia rodzaje form terenu: wypukłych i wklęsłych,
- wymienia elementy wzniesienia i doliny rzecznej,
- wymienia rodzaje skał występujących w najbliższej okolicy,
- wymienia etapy powstawania gleby,
- podaje przykłady wód słodkich i słonych,
- wymienia rodzaje wód płynących i stojących,
- podaje nazwy naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych występujących w najbliższej okolicy,
- podaje przykłady przekształcania krajobrazu naturalnego przez człowieka,
- opisuje zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy, które zaszły w ciągu ostatnich dziesięcioleci,
- wymienia rodzaje obszarów chronionych,
- podaje przykłady obiektów i obszarów chronionych znajdujących się w pobliżu miejsca zamieszkania,
- omawia zasady zachowania się na obszarach chronionych.

- rozpoznaje na ilustracjach krajobraz naturalny i kulturowy,
- rozpoznaje rodzaje form terenu w najbliższej okolicy,
- wskazuje na ilustracjach elementy wzniesienia i doliny rzecznej,
- rozpoznaje rodzaje skał występujących w najbliższej okolicy,
- wskazuje na profilu glebowym warstwę próchnicy,
- rozpoznaje w najbliższej okolicy rodzaje krajobrazu kulturowego,
- rozpoznaje antropogeniczne elementy krajobrazu najbliższej okolicy i określa ich funkcje,
- wyszukuje i prezentuje informacje dotyczące pochodzenia nazwy miejscowości,
- rozpoznaje antropogeniczne elementy krajobrazu najbliższej okolicy i określa ich funkcje,
- porównuje, na podstawie ilustracji, widokówek wygląd okolicy obecnie i przed 100 laty,
- ocenia zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy,
- ocenia krajobraz najbliższej okolicy pod względem piękna i dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,
- wskazuje na mapie Polski położenie najbliższych parków narodowych i rezerwatów.
- omawia warunki życia w wodzie,
- omawia warunki życia panujące w poszczególnych biegach rzeki,
- charakteryzuje strefy życia w jeziorze,
- podaje przykłady zależności pokarmowych występujących w środowisku wodnym,
- omawia warunki życia na lądzie,
- charakteryzuje warunki panujące w poszczególnych warstwach lasu,
- wymienia przykładowe organizmy żyjące w poszczególnych warstwach lasu,
- omawia warunki życia na łące,
- omawia zasady właściwego zachowania się w lesie,
- uzasadnia konieczność zachowania bezpieczeństwa w kontaktach z napotkanymi zwierzętami leśnymi,
- określa zasady właściwego zachowania w stosunku do roślin i zwierząt,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć terenowych.
- wskazywanie przystosowań budowy organizmów do życia w wodzie,
- wskazywanie łańcuchów pokarmowych w środowisku wodnym,
- obserwacja warstw lasu i warunków panujących w poszczególnych warstwach,
- rozpoznawanie wybranych roślin i zwierząt lądowych żyjących w lesie, na łące i polu,
- wskazywanie łańcuchów pokarmowych w lesie, na łące i polu.
- obserwacja organizmów występujących na polu i w sadzie oraz warunków, w których żyją.
- klasyfikuje składniki przyrody,
- posługuje się przyrządami optycznymi służącymi do obserwacji przyrody: lupą,
- mikroskopem, lornetką,
- określa kierunki geograficzne,
- omawia zmiany stanu skupienia wody,
- dokonuje pomiaru składników pogody (temperatury powietrza, opadów, ciśnienia atmosferycznego, kierunku i siły wiatru),

- omawia pozorną wędrówkę Słońca nad widnokregiem,
- opisuje zmiany pogody i przyrody w poszczególnych porach roku,
- planuje, przeprowadza i dokumentuje obserwacje i doświadczenia przyrodnicze,
- • odczytuje informacje z planu i mapy,
- • posługuje się planem i mapą w terenie,
- • omawia wybrane czynności życiowe organizmów,
- • wskazuje zależności pokarmowe występujące w przyrodzie,
- • rozpoznaje pospolite rośliny doniczkowe i zwierzęta żyjące w najbliższym otoczeniu (dom, ogród),
- • omawia budowę i funkcjonowanie układów: pokarmowego, oddechowego, krwionośnego, ruchu, rozrodczego, nerwowego oraz narządów zmysłów człowieka,
- • omawia zasady higieny poznanych układów narządów,
- charakteryzuje zmiany zachodzące w okresie dojrzewania,
- podaje przykłady chorób zakaźnych i pasożytniczych,
- omawia zasady postępowania w przypadku zarażenia się chorobami zakaźnymi i pasożytniczymi,
- stosuje w praktyce zasady zdrowego stylu życia,
- omawia zasady dbałości o ciało i ubranie,
- podaje przykłady sytuacji niebezpiecznych w domu i poza domem,
- podaje przykłady trujących roślin i grzybów oraz niebezpiecznych zwierząt,
- opisuje zasady postępowania z niebezpiecznymi organizmami,
- omawia i stosuje sposoby udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej (skaleczenia, oparzenia, użądlenia),
- wyjaśnia, dlaczego uzależnienia są niebezpieczne,
- wskazuje formy terenu występujących w najbliższej okolicy,
- opisuje wypukłe i wklęsłe formy terenu,
- charakteryzuje krajobraz kulturowy i naturalny,
- omawia zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy,
- omawia formy ochrony przyrody w Polsce i najbliższej okolicy,
- omawia warunki życia w wodzie,
- podaje przykłady przystosowań organizmów do życia w wodzie,
- charakteryzuje warunki życia w poszczególnych biegach rzeki,
- charakteryzuje strefy życia w jeziorze,
- rozpoznaje wybrane organizmy wodne (roślinne i zwierzęce),
- rozpoznaje wybrane rodzaje skał,
- wymienia czynniki warunkujące życie na lądzie,
- charakteryzuje warstwy lasu,
- rozpoznaje wybrane gatunki drzew, krzewów i roślin zielnych,
- rozpoznaje wybrane gatunki zwierząt żyjących w lesie, na łące i na polu,
- omawia warunki życia na łące,